

Tilannekuvan teemoja ovat:

- 1) KYSELYT
- 2) KOULURUOKAILU ETÄOPPILAILLE
- 3) MUU PERHEIDEN AVUN TARVE POIKKEUSOLOISSA
- 4) ENNALTA EHKÄISEVÄ TYÖ NYT ELINTÄRKEÄÄ SÄÄSTÖPAINEISTA HUOLIMATTA
- 5) SELKEITÄ YHTEISIÄ SÄÄNTÖJÄ JA OHJEISTUKSIA (POIKKEUKSINEEN) KOHTAAMISEEN JA ERISTÄYTYMISEEN
- 6) HYVIEN KÄYTÄNTÖJEN ESIINNOTAMINEN SEKÄ MUITA YKSITTÄISIÄ TEEMOJA

1) Kyselyt

Oulun alueellinen vanhempainyhdistys on seurannut koko poikkeusajan tilannetta, kyselyt ja kerännyt vanhempien kokemuksia sekä tehnyt kehittämisehdotuksia.

www.kouluvanhemmat./kysely/

Valtakunnalliseen Vanhempainliiton kyselyyn vastasi noin 100 oululaista. Kysely painottui erityisperheiden tilanteeseen. Tässä nostoja ja kevyttulkintoja sieltä:

- Erityisperheet eivät saa riittävästi tukea, mm. koska avustajaresursseja leikattu. Koetaan, että oppimisen vastuu on liikaa vanhemmilla. Useita kertomuksia väsymyksestä (ja viikkosesta). Riittämättömyyden tunne.
- Osalle erityislapsista tämä opetuksen tapa sopii jopa paremmin
- Erot yhteydenpidon määrässä ja alustojen hyödyntämisessä hyvin opettajakohtaisia
- Toivetta pelisäännöille ja armeliaisuudelle. Ei liikaa työtä (kuka huomioi vaikkapa äitiä, jolla on 5 kouluikäistä lasta ja 10 eri sovellusta opastettavana). "Eipä ole todellakaan helppoa olla yhtä aikaa opettaja ja vanhempi."
- Kiitollisuutta siitä, että pienen alkukangertelun jälkeen sujuu pääsääntöisesti hyvin (80%) Kiitetty tehtävien kekseliäisyydestä poikkeusaikana
- Huoli: sosiaalisten kontaktien katoaminen toisiin lapsiin ja nuoriin (lue: yksinäisyys)
- Viestinnän ja kohtaamisen tärkeys sekä henkilökohtaiset kemiat kodin ja koulun välisessä yhteistyössä korostuneet entisestään
- Työn, kodin ja etäopiskelun ohjaamisen yhteensovittaminen uuvuttavaa, mutta lisääntynyt perheen yhteinen aika

Koulukohtaisten kyselyjen ja Siku-kyselyn tuloksia olisi hyvä jakaa ja avata vanhemmille. Toivotaan myös, että olisi vanhempien kanssa kuulumisten vaihtoja aktiivisesti koulukohtaisesti ja tämä on yksi hyvä aihe vuoropuhelun pohjalle.

Lisäksi ehdotamme ja olemme valmiita yhteistyöhön, että pilottikouluissa (suuralueittain) järjestettäisiin etätapaamisia (kaikille halukkaille vanhemmille), joissa kerrotaan mitä tukea ja apua perheille on Oulussa saatavilla. Samalla keskusteltaisiin kodin ja koulun poikkeusajan iloista ja suruista.

2) Kouluruokailu etäoppilaille

Olemme tyytyväisiä kaupungin hyvästä reagoinnista ja palautteiden vastaanotosta koululaisten eväruokajakelun suhteen viikolla 15. Viestintä onnistui hyvin ja logistiikka pääsääntöisesti hyvin. Seuraamme kouluruokailutilannetta tiiviisti myös valtakunnallisesti. Olemme tietoisia kuntien erilaisista käytänneistä aina maksusitoumuksista viikko- ja kuukausikassien jakoon. Kouluruokailu on iso ennaltaehkäisevä tuki haasteellisessa tilanteessa oleville. Olemme huolestuneita 14.4. tulleesta tiedotteesta, että ruokajakelun tämänhetkinen katto on saavutettu 9 000 päiväannoksen kohdalle ja mahdollisia uusia kouluruokajakoa tarvitsevia ei voi ottaa mukaan. Toivottavasti löytyy keinoja säilyttää yhdenvertaisuus tässä hyvässä tuen muodossa.

Olemme tietoisia **Oulu-avun** ylös nostamisesta ja jo käynnistyneistä toimenpiteistä. Olemme lähestyneet toimijoita säännöllisesti myös lapsiperheiden huolista. Meillä on suuri huoli

esimerkiksi siitä, mitä tapahtuu perheille ja lapsille, kun koulu ja eväsjakelu loppuvat toukokuussa. Toukokuun loppuun on ennakoitu myös tautihuippu HUS:in tuoreen ennakointiskenaarion mukaan.

3) Muu perheiden avun tarve poikkeusoloissa

Asioimisapu lapsiperheissä voisi olla **kotiapua ja ulkoiluapua**. Sitä tarvitsevat erityisesti lapsirikkaat perheet, yh-perheet sekä erityisperheet. Esimerkiksi maahanmuuttajaperheet eivät ole osanneet pääsääntöisesti hakea kotiapua edes ennen poikkeustilaa.

Tällä hetkellä perheisiin ovat yhteyksissä lähinnä opettajat, mutta hekin etäopetusmerkeissä. Olisiko mahdollisuutta yhteistyössä järjestöjen, seurakuntien ja nuorisotoimen kanssa toteuttaa Oulu-apumaista **soittorinkiä** lapsiperheille (samaa tyyliä kuin yli 70 vuotiaalle). Tämä soitto toimisi hyvinvointipuskurina.

Matalan kynnyksen apu-nappi, jossa perhe itse pyytää apua, olisi nopeasti toteutettavissa oleva tuen muoto. Silloin esimerkiksi Wilmassa jaetun linkin takana, voisi vastasoittaja olla myös suoraan esimerkiksi järjestötoimija, kun pyytäjällä on itse yhteystietonsa. Soittamiseen olisi hyvä olla käsikirjoitettu pohjamalli. Esimerkiksi ip-toimijat voisivat toimia mukana soittoringissä tai pilottisoittajina. Esimerkki apu-napista:

Perhetyön ja lastensuojelun resurssien pitäisi olla samat kuin ennen kriisiä, mutta löydetäänkö kunnissa nyt uusia, tässä tilanteessa toimivia toimintatapoja on avainkysymys. Meillä on huoli myös niistä perheistä, joiden **ongelmat jäävät nyt piiloon** kun koulun ennaltaehkäisevä ja suojaava turvapuskuri on poissa. #päihteet #kotiväkivalta #nuorethoivaajat

4) Ennalta ehkäisevä työ nyt elintärkeää säästöpainesta huolimatta

Olemme huolissamme, että **ennaltaehkäiseviä resursseja on poistunut** niin oppilashuollosta, neuvolatyöstä kuin nuorisotyöstä. Nyt on äärettömän tärkeää miettiä akuutin avun lisäksi, että miten nuorisotoimi, (harrastus)järjestöt ottavat vastaan sen ylimääräisen paineen joka lapsilta, nuorilta ja perheiltä tulee, kun tilanne joskus aikanaan vakautuu ja eristyksen lieveilmiöt nousevat pintaan. #palautumissuunnitelma

Olemme kiitollisia, että koulunkäynninohjaajat ovat palanneet etäopiskelun tueksi. Kaikkea tuen tarpeita ei ole varmasti vielä tunnustettu etäopiskelun aikana. Samoin oppilashuollon muut asiantuntijat ovat nyt kullannarvoisia etäkohtaamisissa. Olemme huolissamme, että tulevat kuntien säästöpainekeskustelut iskevät juuri ennaltaehkäiseviin resursseihin.

5) Selkeitä yhteisiä sääntöjä ja ohjeistuksia (poikkeuksineen) kohtaamiseen ja eristäytymiseen

Kaipaamme lisäselkeyttä näihin aiheisiin, joita myös lapsi- ja perhejärjestöt nostavat huomioina valtakunnallisesti esiin (vaikka linjaukset ovat valtakunnallisia niiden heijastukset näkyvät myös paikallisesti eri variaatioina, kuten näimme kouluruokailun järjestämisen suhteen):

- Nuorten ja lasten toistensa tapaamiset (Norjan linjaus ja Saksan malli tällä hetkellä vanhemmilla ohjenuorana), perheet tarvitsevat selkeän linjauksen vanhemmuutensa tueksi
- Missä tilanteissa ja miten voi tavata tai auttaa perheen ulkopuolisia henkilöitä, esimerkiksi nuori voisi ulkoiluttaa yh-perheen lapsia
- Mikä on perhetyöllinen linjaus, että järjestöyöntekijä tai vapaaehtoinen voi toteuttaa tukitoimintaa esimerkiksi leikkikenttäkäynteinä, yhdessä ulkona leikkimisenä, ulkoiluna ja kaupunkipyöräilynä
- **Lastensuojeluilmoitusten kynnykset** ovat erilaisia eri kouluissa, jos lapsen ei saada yhteyttä etäopetuksessa. Erityisesti maahanmuuttajaperheillä on enemmän pelkoa kuin ymmärrystä lastensuojeluilmoituksen suojaavasta merkityksestä.
- Millaista tukea saavat **erityislapsiperheiden vanhemmat** (myös omaishoitajat), jotka tekevät nyt kotonaan niitä töitä, joita koulussa ovat tehneet mm. koulunkäynninohjaaja ja erityisopettaja
- Mikä on malli tai tuki tilanteessa, jos perheen päähuoltaja(t) sairastuu koronaan? Aiheesta on perheissä huolta ja pelkoa.

Kaipaamme inhimillistä ja kunnioittavaa vuoropuhelua. Kaipaamme ohjeistuksen selkeyttä, selkokieltä ja visuaalisuutta #nepsy #maahanmuuttajat

6) Hyvien käytäntöjen esiinnostaminen sekä muita yksittäisiä teemoja

Hyvää Oulusta:

- Qridi on osoittanut hyväksi pedagogiseksi alustaksi. Opettajat saaneet riittävää tukea yrityksestä alustan käyttöönottoon
- Oulun hyviä kokemuksia tullut www.unicef.fi/unicef/tyomme-suomessa/lapsiystavallinen-kunta/kuntien-hyvät-kaytannot-poikkeusoloissa/ sivuille
- Toteutuneet etäamukahvit vanhemmille tai muu etäyhteisöllisyys kouluilla (tuki vanhempaintoimikunnan etäkokoontumiseen)

Huomioitavaa:

- Tulevien ykkösluokkalaisten ja seiskaluokkalaisten tutustumiset tänä keväänä
- Vanhempien ideoiden hyödyntäminen, osallisuus ja yhteistyö - yksilötasolla, toimikunta ja alueellisella tasolla
- Onko oppilailla edelleenkaan riittävästi laitteita ja perheillä valmiutta etäopiskeluun kaikilla luokka-asteilla (laitteiden yhteiskäyttö, toimivat laitteet) (1-2-luokkalaiset, Wilma-painotteinen tehtävänanto)
- Toisen asteen opiskelijoiden ruokatuki
- Kuinka neuvolatyö, perhetyö ja kotihoito pidetään ennaltaehkäisevänä puskurina jatkossakin
- Voivatko järjestöt (ja kodit) olla mukana kotitekoisten suojarusteiden valmistamisessa
- Yksityisten päiväkotien tilanne (40 % varhaiskasvatuksen lapsista) – palvelusetelikeskustelu

Oulun alueellinen vanhempainyhdistys ry

@kouluvanhemmat #kOuluvanhemmat • [Facebook](#) | [Instagram](#) | [Twitter](#)